

FÖRTÖJ ALLTID FÖR STORM

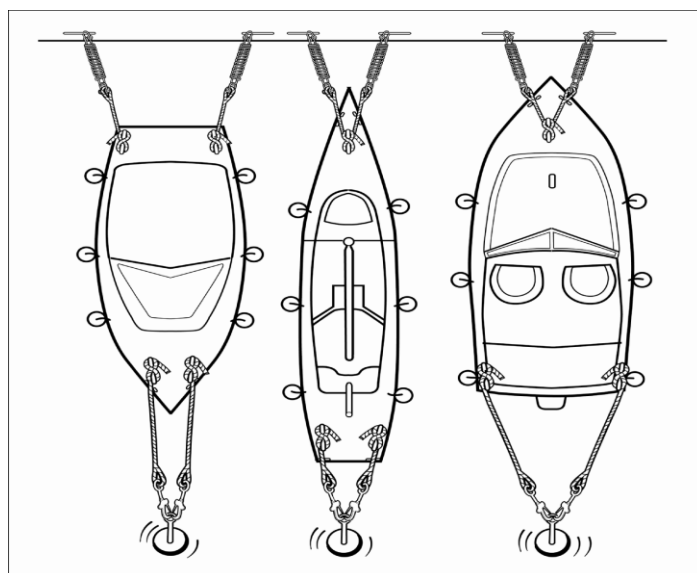
VID FÖRTÖJNING MELLAN BRYGGA OCH BOJ

måste du se till att båten ligger ”åt rätt håll” dvs. att hon vakar på bästa sätt. Detta innebär att båten bör ligga med fören mot den förhärskande sjö- eller vindriktningen. Det är tyvärr vanligt att särskilt utombordsmotorbåtar och båtar med INU-drev som förtöjs med aktern mot sjön, vattenfylls och sjunker. Tänk på att även svallvågor kan vattenfylla båten.

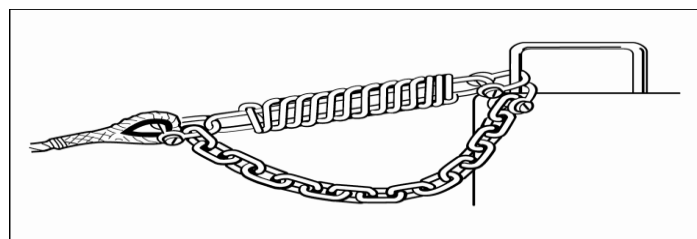
Linans längd mellan båt och boj skall helst inte understiga halva båtlängden och inte vara kortare än tre meter. Men avståndet får inte heller bli så stort att båten kan driva mot intilliggande båtar eller bryggan.

Tänk på att båtar med stort vindfång utgör en extra belastning på förtöjningsanordningarna.

Vid förtöjning vid brygga/boj skall två bryggstampar användas. Dessa bör förses med fjäderanordningar och säkras förbi de fjädrande delarna. Inte minst vid förtöjning vid pontonbryggor är det viktigt med fjädrande bryggförtöjning eftersom pontonens och båtens rörelser vid sjöhävning förvärrar rycket. Vid hårt väder blir det stora påkänningar både för och akter. Det är därför nödvändigt att du har tillräckligt dimensionerat förtöjningsgods.

Vid förtöjning i ring- eller öglebult, bojögla eller liknande bör tågvirket splitsas och förses med kaus av rostfritt stål, galvaniserat järn eller nylon/plast. Kausen schacklas sedan fast i fjädern som fästes i bryggan samt säkras med en kätting eller säkerhetsband. Den vanliga karbinhaken är direkt olämplig medan den självsäkrande haken går bra att använda till bojförtöjningen

FENDRAR

är nödvändiga för att skydda både Din egen och andras båtar. Därför skall Du alltid ha rejäla fendrar i tillräckligt antal minst tre på varje sida då båten ligger vid brygga eller kaj, även om ingen annan båt finns i närheten

TÅGVIRKET

som används vid båtens förtöjning skall ha hög draghållfasthet och vara motståndskraftigt mot nötning, chockverkan, solljus och röta. Det bör vara elastiskt men det får inte töja sig alltför mycket. Numera är nästan allt tågvirke tillverkat av syntetiskt material. Populärt brukar man tala om nylon som en gemensam benämning för allt syntetmaterial. Detta är emellertid felaktigt och kan leda till missförstånd.

Det finns olika syntetiska tågvirkesmaterial, men som förtöjningsgoods rekommenderas endast treslaget tågvirke av långfibrig polyamid eller polyester, s.k. "silke". Kortfibrigt material, s.k. "ull", skall undvikas. "Silket" har hög brottgräns, men eftersom klen dimensionerat tågvirke lättare nöts av, är det tillrådligt att överdimensionera förtöjningsgodset.

Vid valet av dimension kan följande vara till vägledning:

Exempel:	Skyddad förtöjningsplats	Förtöjningsplats med utsatt läge
Roddbåt med utombordsmotor	Ca 10 mm	Ca 12 mm
Utombordsmotorbåt ca 5 m	Ca 12 mm	Ca 16 mm
Motor- eller segelbåt upp till 3 ton	Ca 16 mm	Ca 20 mm
Motor- eller segelbåt upp till 3 – 6 ton	Ca 20 mm	Ca 24 mm

KÄTTINGENS LIVSLÄNGD

varierar betydligt alltefter bottenbeskaffenheten och graden av vattenföroreningar, galvaniska strömmar, salthalt, stålqualité och blandning av metaller på förtöjningsplatsen. Kontrollera därför kättingens kondition minst var tredje år, helst oftare. Om du inte kan kontrollera kättingen själv så be om råd alt. anlita en sakkunnig dykare för besiktning.

Som tumregel för en bojkättings livslängd gäller att

5/8" kan stoppa ca 8 år	7/16" kan stoppa ca 4 år
1/2" kan stoppa ca 5 år	3/8" kan stoppa ca 3 år

I längden blir inköp av grövre kätting billigare — man behöver ej byta så ofta.

Rekommendationstabell för utläggning av bojtyngd respektive kätting

Båtstorlek Depl. i ton	Tyngdens vikt i vattnet (minst)		Kättingdimension (minst)	
	Skyddad förtöjningsplats	Utsatt läge	Skyddad förtöjningsplats	Utsatt läge
Upp till 2 ton	200 kg	300 kg	3/8"	7/16"
Upp till 3 ton	300 kg	450 kg	3/8"	7/16"
Upp till 4 ton	400 kg	600 kg	3/8"	1/2"
Upp till 5 ton	500 kg	750 kg	3/8"	1/2"

BOJTYNGDEN

skall i första hand fungera genom sin tyngd för att motverka båtens lyftkraft vid sjöhävning. I andra hand skall den fungera genom sin friktion mot botten. Bojtyngdens vikt i vattnet skall vara minst 200 kg. För båtar som väger över två ton kan Du räkna med att bojtyngdens vikt i vattnet bör vara 100 kg per båtens vikt i ton. En 3-tonsbåt skall alltså ha en bojtyngd på minst 300 kg i vattnet. För förtöjningsplats med utsatt läge (se noten på sid 4) bör vikterna ökas med ca 50 %. 3-tonsbåten bör sålunda ha en bojtyngd på minst 450 kg i vattnet.

Om tyngdens "lådått" är enligt tabellen nedan blir de verkliga vikterna följande:

Bojtyngdens mått cm	Cirkavikt i kg			
	"Cementsten"		"Natursten"	
	Vikt i vatten	Vikt i luft	Vikt i vatten	Vikt i luft
60X60x40	185	320	270	400
70X70X50	310	540	450	660
80X80x60	490	850	680	1000
90X90X70	730	1250	1000	1500

Bojtyngdens kättingögla skall vara kraftigt dimensionerad så att den får lång livslängd. Om bojtyngden tillverkas av betong rekommenderas riklig järnarméring samt stenblandning.

SCHACKLAR

skall vara smidda (således ej gjutna) och hör vara minst lika grova som boj kättingen (kättinggodsets diameter).
